

A háború mindent felülír

Az Egerben rendezett 154. Vándorgyűlésen Ágij László, a Kárpátjai Helyi Csoport elnöke vette át kollégájának, *Brilinszkij Artznak*, a Salánki Erdészet vezetőjének, a helyi csoport tagjának a taglétszám bővítésében vállalt szerepéért és az ukrán-magyar erdészkapcsolatok fejlesztéséért járó elismerést, aki a határátlépési szigorítások miatt nem tudott személyesen részt venni az eseményen. 2024. május 18-án új, szigorúbb besorozási törvényt szavaztak meg Ukrajnában, így július elején nem léphette már át a határt. A háború egyre súlyosbodó következményeiről, a karitatív anyagi és tárgyi támogatásokról, a megváltozott értékrendekről, a generációs feladatokról és a jövőről beszélgettünk Ágij László helyi csoport elnökkel.

Ágij László, a Kárpátjai Helyi Csoport elnöke az egri Vándorgyűlésen

• *Mit tehet egy erdész a háborúban? Milyen kihívások elé állította Önöket a háború?*

A háború felborított mindent, és az életünk mellett természetesen a munkánkra is hatással van. Olyan dolgok elé állított, amit nem tanítanak az egyetemen, sem az élet mindennapjaiban. A háború első napjaiban az erdészekhez fordult a hadsereg, mivel mi ismerjük a legjobban a terepet, a kis és nagy, illetve elkerülő utakat és a rejtettebb helyszíneket.

A felderítésben is sokat segítettünk. Több esetben hamarabb adtunk információt, mint a katonai felderítők, akik mindenféle digitális technológia nélkül próbálnak boldogulni. A zaporizzsjai atomerőmű elfoglalásáról is gyorsabban jutottunk információhoz, mint a hadsereg. Ezt az ellenség is tudja, úgyhogy ők is keresték az erdészeket és a vadászokat, illetve külön listázták is ezeket a szakembereket, amikor megszállítás alatt voltak a területek. A felszabadított részekben aztán jöttek a kárfelmérések, amiben részt vettünk folyamatosan.

Az erdészeknek védelmi erdőket is ki kellett jelölniük, amit a műholdak és légi felderítés nem láthat. Minden helyi védelmi helyőrségbe bekerült 2-3 erdész is. A háború kitörésekor sok önkéntes volt, minden hetedik erdészeti munkás bevonult. Volt olyan kollégám, akinek hét gyereke volt, de bevonult, hogy megvédje a hazáját. Az erdészek a seregben a legjobb katonák között vannak számon tartva, mert betartják a hierarchiát, és jól ismerik a terepi viszonyokat. Jelenleg az erdészeti társaságok számára a hadköteles férfiak fele tartalékolható. Az erdészet vezetője döntheti el, hogy ki tartalékolható a szakmák és feladatok alapján, hogy a cég a háború közben is tudjon teljesíteni.

• *Mennyire nőtt a faanyag-felhasználás az energiaválság és a háború következtében?*

Módosítottak a fakivágási protokollokon. A védelmi létesítmények építéséhez nagyon sok faanyag kellett, ezért ezekhez az egész ország szállított fát. A frontközeli kollégáktól azt hallottam, hogy a hadsereg meg sem kérdezi, hogy vágják-e a fát, hanem vágják mindenhol, anélkül, hogy figyelnének a területek besorolására. Minden szabály megszűnt a háború érdekében. Például az állam védelmi célját szolgáló fakitermelés külön engedélyezett, amibe bevonjuk a hadsereg képviselőit is és a helyi adminisztrációt is.

A tüzelési igényt jelenleg nagyon nehezen tudják biztosítani az állami erdőgazdaságok. Prioritásban vannak az olyan köztisztviselők igényei, mint óvodák, iskolák, kórházak. Ez azt is jelenti, hogy nagyon nehéz fűtési szezon előtt állunk.

Jelenleg 10-12 órás áramkimaradások vannak Kárpátalján, de állami vezetők jelezték, hogy ez télre elérheti a 20-24 órát is. A lakosság már tartalékol, és folyamatosan csökkenti az energiafogyasztását is a fafogyasztása mellett. Nagyon sok erdőtümb hozzáférhetetlen az aknásítások miatt, ami ellehetetleníti az erdőgazdálkodást és a tűzoltást is.

• *Mekkorára becsülik az elaknásított erdőterületeket Ukrajnában?*

Több mint 3 millió hektárra. 2022-ben voltam Kijevben, ahol magam is láttam, ahogy az erdőkbe elásták a haditechnikát, és védősáncokat építettek ki a tankok ellen, illetve aknásítottak. A baj az, hogy nagyon sok le nem jelentett elaknásított terület van, ahol, ha meghal az információja tudója, akkor senki sem fog róla tudni. Ezt a problémát felismerve elindítottak egy aknamentesítő programot, ahol pályázat keretében lehet az erdőtümböket aknátlantítani. Míg a kijevi vezetés ezzel foglalkozik, addig Kárpátalján mi ebből nem sokat érzünk.

• *Mennyire értékelődtek át a prioritások és értékrendek az erdészekben?*

A pozitív tulajdonságok felértékelődtek, a negatívok elkoptak. Elkezdtünk jobban figyelni a környezetünkre és a közösségre. A háború első napjaiban például a közlekedésben mindenki lenyugodott, lelassult, nem szegett szabályt senki, annak ellenére, hogy mindenki menekült kifelé az országból. Senki nem sietett sehova, pedig pont az ellenkezőjét várta volna az ember. Nemcsak az önvédelmi, hanem a kö-

zösségi reflex is bekapcsolt. Ennek jeles példája az Országos Erdészeti Egyesület is, melynek révén a magyar erdészek szervezett formában, önzetlen módon, számos adománnyal – elsősorban tartós élelmiszerekkel, tisztálkodási szerekkel, gyógyszerekkel – segítették a helyi erdész közösséget, illetve rajtuk keresztül ott élő honfitársainkat is.

• Egy áprilisi Kárpáti Igaz Szó-beli cikk szerint az orosz–ukrán háború kitörése óta több mint 60 ezer hektárnyi erdő pusztult el, és az ukrán erdők 30 százalékát érte kár az elmúlt két évben. Valóban ökológiai katasztrófa fenyegeti Ukrajnát?

Ez a szám mára 8096 négyzetkilométer, és sajnos tovább nő, mert jelenleg be van tiltva a tűzgyújtás és az oltás is. Az erdei tüzek így csak természetes úton maradnak abba. A károk felmérhetetlenek, de már most több milliárdos összegekről beszélhetünk. Külön állami bizottságokat hoztak létre, akik az ökológiai károkat mérik fel. Tudományos egyetemekkel közreműködésben dolgozzák ki a módszert, hogy ez egyáltalán hogyan lesz teljesen felmérhető. Voltak a sajtóban információk arról is, hogy a megszállók direkt kivágták az értékes faanyagot és elszállították.

• Helyreállíthatók lesznek a károk a mai erdészgeneráció életében?

Nemzedékek munkája lesz a károk helyreállítása. Naponta négy műhold rögzít felvételeket, és ezekből jól láthatóak a két év alatti erdő- és területpusztulások. Mi erdészek tudjuk, hogy hogyan kell erdőt telepíteni, és szerencsére felújuló természeti kincssel rendelkezünk. Telepítenénk már most, de mi Kárpátalján könnyen beszélünk, hiszen ezt a részt a „nyugalom szigetének” nevezik országszerte. De tudom és hiszem, hogy mi és a jövő generációi el fogják tudni végezni a feladatot. De az biztos, hogy hosszú és nehéz lesz a helyreállítás.

• Mekkora segítséget jelent a kapcsolatuk az anyaországgal?

Az, hogy van mögöttünk egy anyaországi erdész közösség, aki bármikor segít nekünk, befogad, ha a szükség úgy hozza, ez a lelki segítség mindennél többet jelent számunkra. Nemcsak abban segítenek nekünk, amit kértünk több millió

forint értékében, hanem azon felül is érkeznek segélyek, adományok. Eleinte tartalékkoltunk a rosszabb napokra, mert különböző forgatókönyveink voltak. Minden erdészetnél volt egy tartalék csomag tartós élelmiszerekkel, gyógyszerekkel, generátorral.

Egyesületi adomány átadása Kárpátalján (Fotó: OEE)

Sok keleti kollégánk menekült Kárpátaljára. A Beregszászi Állami Erdőgazdaságban 67 főt fogadtunk be és láttunk el. A zaporizzsai területről érkező kollégák hónapokig éltek erdészházakban vagy családokhoz befogadva. Könnyes szemekkel fogadták a segélyeket, és amikor megtudták, hogy ennek jelentős része Magyarországról jött, akkor csendesén és meghatódva fogadták el. Sokan elmenekültek. Volt, aki szólt, volt, aki nem, de mindenkinek segíteni kellett.

• Mit üzen a magyar kollégáknak?

Értékeljék azt, ami van. Nagyon vigyázzanak a békére, mert minden pillanat alatt odaveszhet!

Seres Szilvia

kommunikációs munkatárs/OEE

Illusztrációk: **ukr.radio/news**